

Energetika | 13.09.2007

Samosprávy: verejné osvetlenie sa stáva luxusom

Obce možno zhasnú lampy kvôli rastúcim cenám elektriny. V dedinách sa prevádzkovanie technicky zastaralých a energeticky náročných pouličných lúčok stáva neúnosné. Peniaze na obnovu by mohli priniesť súkromní investori, ale aj eurofondy.

V skratke:

SPONZORI

Obce možno zhasnú lampy kvôli rastúcim cenám elektriny. V dedinách sa prevádzkovanie technicky zastaralých a energeticky náročných pouličných lúčok stáva neúnosné. Peniaze na obnovu by mohli priniesť súkromní investori, ale aj eurofondy.

HNonline v článku "Obce možno zhasnú lampy" z 13. septembra 2007 sa venuje problému verejného osvetlenia v regiónoch. Osvetlenie sa stáva totiž kvôli rastúcim cenám elektriny hlavne pre malé obce veľkým luxusom. Stredné a väčšie mestá sieť obnovili, no v malých obciach peniaze na prevádzkovanie technicky zastaralých a energeticky náročných pouličných lúčok chýbajú. Niekde už na noc vypínajú celé ulice. Elektrina v jednej starej lampe stojí 1 800 korún ročne, bez nákladov na údržbu. Osvetlenie bez opráv tak dedinu s 500 obyvateľmi môže vyjsť v priemere 75- až 90-tisíc korún ročne.

Pomocť má modernizácia s inštalovaním menej energeticky náročných zariadení. Odborníci hovoria o päťročnej návratnosti a možnosti financovania prostredníctvom verejno-súkromných PPP projektov. Komplexná rekonštrukcia vyjde drahšie a návratnosť je dlhšia, pomôžu len eurofondy.

"Niektoré tento problém riešia svojším spôsobom - vypínaním. Je to v rozpore so zákonom," hovorí Marek Lipa z Centra pre verejné osvetlenie. Aj keď sa na Slovensku ešte nestretli s celonočnou tmou, bežnou praxou je vypínať lampy po príchode posledného autobusu a zapnúť ich až ráno. Stáva sa to dokonca aj v niektorých lyžiarskych centrách so zahraničnými turistami. To môže nahrávať zlodejom či dopravným nehodám. V istom východoslovenskom mestečku sa rozhodli zapínať len každú druhú lampu. Keď sa stala nehoda, poisťovňa sa rozhodla náklady preniesť na samosprávu. Na súde neuspela, odvtedy však miestny magistrát radšej rozsvetuje všade.

Spoločné projekty

Riešením pre samosprávy môžu byť spoločné PPP projekty samospráv s miestnymi súkromnými investormi. Takto by sa mohli naakumulovať peniaze na výmenu žiaroviek za nové, energeticky úspornejšie. Návratnosť môže dosiahnuť podľa odborníkov za päť až šesť rokov. Nestaačí len výmena osvetlenia, často treba vymeniť celé stĺpy a vedenie. To je niekoľkonásobne drahšie a návratnosť nie je pre podnikateľov zaujímavá. Pomocť tu môžu len granty EÚ.

Dediny však môžu ísť aj inou cestou, zriaďovaním lokálnych zdrojov elektriny. V Cerovej na Záhori sa o verejné osvetlenie starajú tri veterné vrtule nad dedinou, dediny na Turci zas investujú do malých vodných elektrární. Zaujímavou možnosťou je podľa Únie miest Slovenska aj technológia výroby energie zo všetkého odpadu, ktorú zvažujú v Martine. Zatiaľ sa však nerozhodli, pretože aj keď je veľmi efektívna, počiatočné investície sú vysoké.

© EurActiv 2003-2008. Všetky práva vyhradené.